

نامه‌ای ملانصرالدین

زندگی‌نامه، خاطرات، نامه از جلیل‌محمد قلی‌زاده
سر دبیر مجله ملانصرالدین

عباس قدیمی قیداری، فرهاد دشتکی‌نیا

انتشارات آیدین

سرشناسه	: محمد قلی زاده، جلیل، ۱۹۳۲-۱۸۶۹م.
عنوان قرارداد	: ملا نصرالدین (مجله) Mulla - Nasr al-Din (Magazine)
عنوان و نام پدیدآور	: نامه‌های ملا نصرالدین : زندگی‌نامه، خاطرات و صد نامه از جلیل محمد قلی زاده سر دبیر مجله ملا نصرالدین؛ عباس قدیمی قیداری، فرهاد دشتکی‌نیا.
مشخصات نشر	: تبریز: آیدین، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۰ ص.: مصور (رنگی).؛ ۱۴/۵×۱۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۷۱-۷۳-۹
وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا	
یادداشت	: بخشی از نامه‌های کتاب حاضر از زبان ترکی آذربایجانی به فارسی ترجمه شده است.
زبان	: زندگی‌نامه، خاطرات و صد نامه از جلیل محمد قلی زاده سر دبیر مجله ملا نصرالدین.
موضوع	: محمد قلی زاده، جلیل، ۱۹۳۲-۱۸۶۹م.
شناسه داده	: قدیمی قیداری، عباس، ۱۳۵۰ -، گردآورنده
شناسه افزوده	: دشتکی‌نیا، فرهاد، ۱۳۴۴ -، گردآورنده
رده بندی کنگر	: ۱۳۹۷/۳/۳۱۴ PL
رده بندی دیویی	: ۸۹۳/۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۵۰۱۰۰

انتشارات آیدین

انتشارات بانار

تبریز- خیابان شریعتی شمالی - نرسیده به سینما ۹ بهمن

تلفن: ۳۵۵۵۳۲۵۹ - تلفاکس: ۳۵۵۳۰۵۲۳ - ۰۴۱

Email: Aydin.publication@ Gmail.com

نامه‌های ملا نصرالدین

زندگی‌نامه، خاطرات و صد نامه از جلیل محمد قلی زاده سر دبیر مجله ملا نصرالدین

عباس قدیمی قیداری، فرهاد دشتکی‌نیا

* چاپ اول ۱۳۹۷ تبریز * شمارگان ۵۰۰ نسخه * قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

* چاپ و صحافی ایران هنر * حروفچینی آذین کامپیوتر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۷۱-۷۳-۹

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول: جلیل محمد قلیزاده و ملانصرالدین
۳۷	فصل دوم: نامه‌های ملانصرالدین
۱۳۷	فصل سوم: زندگی‌نامه خودنوشت و خاطرات
۱۷۳	تصاویر

پیشگفتار

مجموعه حاضر، گزیده‌ای است از نامه‌های میرزا جلیل محمد قلی‌زاده، مدیر و سردبیر مجلهٔ ملا نصرالدین. هشتاد و دو نامه از این نامه‌ها را محمد قلی‌زاده به همسر، فرزندان، کارکنان مجلهٔ ملا نصرالدین و دوستانش نوشته است و هیجده نامه هم نامه‌هایی است که افراد مختلف به جلیل محمد قلی‌زاده نوشته‌اند. متن اصلی نامه‌های مجموعه حاضر به زبان ترکی نوشته شده و اکنون در کنار سایر دست‌نوشته‌های محمد قلی‌زاده در «آکادمی ملی علوم آذربایجان» و در بخش دست‌نوشته‌های «انجمن قلم» محفوظ است. متن چهارصد و اندی نامه‌های جلیل محمد قلی‌زاده به دو زبان ترکی و روسی، در مجموعه آثار وی به چاپ رسیده که نامه‌های این مجموعه از این کتاب ترجمه شده است. از بین نامه‌های محمد قلی‌زاده نامه‌هایی ترجمه شده‌اند که نحوه انتشار مجلهٔ ملا نصرالدین و سایه‌روشن‌های شخصیت سردبیر مجله در آنها بازتاب یافته است. از بین نامه‌هایی هم که به او نوشته شده، نامه‌هایی ترجمه شده که درباره مجلهٔ ملا نصرالدین است.

از خلال این نامه‌ها درباره زندگی میرزا جلیل، خانواده، دوستان، وضع اقتصادی خانواده، علاقه او به آموزش، تأسیس مدارس، اجرای نمایش‌های آگاهی‌بخش، آموزش دختران، نحوه اداره مجله ملانصرالدین، نویسندگان و کارکنان مجله، مشکلات مالی اداره مجله و دشواری‌های چاپ مجله در یک جامعه سنتی آگاهی‌های ارزنده‌ای به دست می‌آید. همین‌طور برخی از این نامه‌ها از علاقه او به فعالیت فرزندان در یادگیری زبان فارسی، نقاشی و مویقی حکایت می‌کنند. بخشی از موفقیت‌های میرزا جلیل مدیون حمایت‌های مالی همسرش حمیده خانم بود. حمیده خانم درآمدی که از املاک موروثی خود به دست می‌آورد در مسیر فعالیت‌های اجتماعی و آموزشی وی به کار گرفت. حمایت‌های مالی این زن حاصل کرده، روزنامه‌خوان و علاقه‌مند به آموزش دختران در نامه‌های این مجموعه زتاب یافته است. اهمیت نامه‌ها در این است که جنبه‌هایی از شخصیت و زنانگی و رصی جلیل محمدقلی‌زاده و نحوه اداره و انتشار مجله ملانصرالدین را نمایان می‌سازد که در آثار موجود درباره ملانصرالدین به ندرت یافت می‌شود.

فصلی از این مجموعه به زندگینامه خودنوشت زبیطا طرات میرزا جلیل اختصاص یافته است. خاطرات جلیل محمدقلی‌زاده از در بخش تشکیل شده است.^۱ بخش نخست، زندگی‌نامه خودنوشت اوست و به سه روز، خاطرات اوست که هر دو ناتمام مانده است. در اینجا زندگی‌نامه خودنوشت به‌طور کامل و خاطرات جلیل از جایی ترجمه شده است که زندگی‌نامه ناتمام مانده است. از خاطرات محمدقلی‌زاده بخش مربوط به زمینه‌ها، چرایی و چگونگی انتشار

1- Memmedquluzade, celil. Eserleri. Dord cildde. Baki. Onder nesriyya, IV cild, 2004, ss: 4-104.

مجلهٔ ملانصرالدین ترجمه شده است.

چاپ این مجموعه مدیون جناب آقای عباسپور مدیر ارجمند و فاضل انتشارات آیدین است. از لطف و عنایت ایشان و همچنین راهنمایی‌ها و همراهی‌های ارزنده دکتر رحمان مشتاق‌مهر استاد ادبیات فارسی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان سپاسگزاریم.

تبریز - زمستان ۱۳۹۵

www.ketab.ir